

Načrt za obvezno vojaško vežbo pride pred kongres

Poklicalo bi se 1,500,000 novincev in sicer mladeniči v starosti od 21 do 31 leta. Vojaški odbor je predlog že odobril. V senatu se pričakuje velike debate glede tega.

Washington, 23. jul. — Na seje včerajšnjega senata je predložil predsednik Roosevelt načrt, da se v obvezno vojaško vežbo vključijo 1,500,000 mladih Amerikancev k obvezni vojaški vežbi v roku 12 mesecev. Vežba bi trajala eno leto. Senatski vojaški odbor je predlog že odobril v glavnih točkah. Predlog pride pred senat najbrže že v četrtek in prihodnji teden se bo pričela tem debata.

V splošnem se pričakuje, da bo kongres ta predlog odobril, vendar se pričakuje v senatu velike debate, ker ima predlog mnogo nasprotnikov tam, med njimi več demokratov. Predloga vsebuje samo vojaško vežbo in ne kot je predsednik prvotno svetoval, da se pokliče tudi državljane za delo in vzgojo.

Program vsebuje sledeče točke: Registracija vseh moških od 18 do 64 leta. Za vojaško vežbo bi bili na razpolago vsi moški od 21 do 45 leta za 12 mesecev.

Vlada Zed. držav obsoja Rusijo, ki je ugrabila tri svobodne baltiške province

Washington, D. C. — Vlada Zed. držav je potem aktivnega pomožnega državnega tajnika Wellesa strogo obsodila početje Rusije, ki je zasegla baltiške province Estonijo, Latvijo in Litvo. Welles je v navzočnosti asnikarskih poročevalcev podal radno izjavo, v kateri je karakiziral korak Rusije kot neprototemeljnim načelom Amerike glede prilastitve zemlje.

Zedinjene države, je rekel Welles, obsojajo vsako tako početje, pa naj se že izvede z silo ali z grožnjo sile. Topogledno vseh 21 ameriških republik sto mnenje in na podlagi tega

Star demokrat dokončal v politiki

Washington, D. C. — Iz Washingtona je odpotoval domov v Texas podpredsednik Zed. države, John Garner. Kot prerokuje njegovi prijatelji, se ne bo več vrnil v kapitol, niti da bi dokončal svoj termin kot podpredsednik. Ko so ga vprašali glede njegovih načrtov, je rekel: "V mojem sledim načelniku, ki do zadnjega dne ne pove svojih načrtov." Tem je imel v mislih predsednika Roosevelta. Garner je prišel v Washington kot mlad kongresnik iz Teksasa leta 1903 in je bil priznan kot eden najbolj priljubljenih demokratov konservativne vrste. Garner je velik nasprotnik tretjega termina za predsednika, vendar se še ni izjavil, če bo delal proti izvolitvi Roosevelta. Garner je videti zelo razočaran nad politiko.

Pozdravi iz Chicago

Iz vetrovnega mesta Chicago zalisti je bilo precej sapa za čast demokratske narodne konvencije pošiljajo pozdrave svojim clevelandskim prijateljem sledeči: Mrs. Mary Žužek iz 7512 St. Clair Ave. ter Mrs. Welikonja, Mrs. Turk, Mrs. Strukel in Maude Paulin.

NAJNOVEJŠE VESTI

NIAGARA FALLS. — Tukaj so prijeli nekega moškega, ki je bil rojen v Nemčiji. Prijeli so ga, ko je jemal slike mostov in vodne sile, kar je važnega pomena za obrambo Zedinjenih držav in Kanade.

VICHY, Francija. — Francoska vlada je ukazala aretacijo bivšega premijera Daladierja in več drugih vplivnih oseb, katere se dolži, da so odgovorni za vojno in za poraz Francije. Daladier se je včeraj vrnil iz Maroka v Marseljo in so ga takoj prijeli. Oni, ki so zbežali v tujino, bodo izgubili državljanstvo in svoje premoženje.

LONDON, 24. jul. — Anglija, zabarikadirana za ogromni obrambeni pripravami, pričakuje napada nemške armade. Poročila zatrjujejo, da se opaja po Nizozemski in Belgiji veliko gibanje nemških čet in pa dovoz vojnega materiala na zapadno obrežje. Radi tega se pričakuje v kratkem splošnega napada na Anglijo.

Predsednik Roosevelt je pri najboljšem zdravju, pravi osebni zdravnik

Washington, D. C. — Roosevelt je trden kot še more pričakovati od moža pri 58 letih, pravi predsednikov osebni zdravnik Ross McIntire. Njegov tek do jedi je dober, njegov pritisk krvi normalen. Trikrat na teden plava v bazenu v Beli hiši. Vsak dan ga masirajo, kar drži v redu njegovo živčevje. Zdravnik gleda na to, da je Rooseveltova teža med 184 in 188. Kadar gre teža preko te meje, se predsednik rad pokori povelju in uživa nekoliko manj jedi.

Da ga je sedem let in teh nekaj mesecev, kar opravlja urad predsednika Zed. držav ohranilo pri tako dobrem zdravju, je največ pripisovati temu, da se Roosevelt ne uda brezpotrebni skrbem in brigi. Kadar Roosevelt kako stvar reši, ostane rešena in jo popolnoma pozabi, kot bi jo zaprl v predal. Roosevelt ve, koliko je vreden smeh za zdravje in nihče se tako iz srca ne nasmeje dobri šali ali kakemu šaljivemu dogodku. Njegov glavni odpočitek sta bazen v Beli hiši in pa jahta, na kateri bolj trdno spi kot kjerkoli drugje.

Namen Japoncev je, da se začrži ameriške ladje v Orientu

Šanghaj. — Zadnje čase japonske oblasti zelo nagajajo Amerikancem na Kitajskem. V nekaterih slučajih je prišlo celo do pretepa. Zlasti so sovražni ameriškim časnika, ki so se že pritožili v Washington. Radi tega se je pojavilo med diplomati mnenje, da dela to Japonska nalašč in to samo zato, da bi vznemirila Zed. države, ki bi obdržale svojo bojno mornarico v Orientu, medtem bi pa Hitler izvedel splošen napad na Anglijo.

Boj z ulično železnico

Mestna zbornica je odločena, da se pride končno v en kraj z družbo clevelandске ulične železnice. Boj traja že več let in ne more se priti do sporazuma, da bi se napravilo novo pogodbo. Zato je mestna zbornica zdaj odločena, da kupi opremo ulične železnice, ali pa začne obratovati z busi in tako spravi ulično železnico s cest. Zbornica je pritišnila na žpana Burtona, da začne s topogledno akcijo, docim župan sam misli, da se bo še privedlo do poravnave z železnico.

Zebič v zadregi

Hrvatski junak, Peter Zebič, ki je zdaj star 64 let in je bil svoje čase priznan kot najmočnejši človek na svetu, pripoveduje, kako je bil nekoč v zadregi, ko je iz Bolivije, Južna Amerika utihotal 14,600 let staro mumijo. To je potem nekaj časa kazal ljudem, potem jo je pa spravil v garaži pri nekem prijatelju v Lebanon, Pa. Pa je garaža zgorela in ko so v pepelu našli kosti, je začela policija prijemati lastnika garaže, ki je poklical Zebiča za pomoč. Ta je potem pojasnil policiji, da so kosti od mumije, ter da ni nobenega govora o kakem zločinu. Končno je policija le verjela hrvatskemu junaku. Tada če bi ga bili dobili takrat, ko je mumijo tihotal iz Bolivije, bi bil dobil najmanj 20 let zapora. Zebič pravi, da je v svojem življenju zaslužil in ročno zapravlil več kot milijon dolarjev.

Naciji pravijo, da bo imelo ameriško zlato veljavo po vojni

Washington. — Oni dan je prinesla Deutsche Allgemeine Zeitung članek, v katerem se prerokuje, da bodo morale Zed. države rabiti svoje zlato za tlačenje cest, ali za kakolepševalne svrhe, ker ne bo imelo nobene veljave, ko bo svet nehal rabiti zlato za nakupovalno sredstvo.

Zed. države posedujejo danes za \$20,000,000,000 zlata, ali največ, kar ga je bilo še v zakladnici Zed. držav. To zlato reprezentira 70 odstotkov vsega zlata na svetu.

Ta članek v nemškem časopisu je popolnoma v nasprotju z nemško propagando, ki jo vodi v Zed. državah razni nemški vladni zastopniki. Ti zagotavljajo Ameriko, da se ji ni treba nič bati, če bo Nemčija zavladala po vsej Evropi. Nemčija in Zed. države bodo trgovale v prijateljskih odnosih in zlato bi obdržalo svojo nakupovalno vrednost.

Seja zastopnikov

Nocoj je seja zastopnikov in zastopnic skupnih društev fare sv. Vida. Prošeni so, da se vsi udeležijo. Na seji bodo prebrali računi od zadnjega piknika.

Hitler ne bo napadel Anglije direktno

Aleksander Severinsky, rojen Rus, toda sedaj ameriški državljani in letalski inženir dvomi, da bi Hitler nameraval izvesti napad direktno na angleško otočje. Dasi ves svet napeto čaka zadnje tedne, kdaj bo Hitler udaril na Anglijo, pa je splošen napad izostal. Že parkrat se je določilo, dan, ko bo nemška sila udarila na Anglijo, toda ničesar se ni zgodilo. In zdaj, ko je kancler Hitler v svojem govoru v parlamentu še enkrat zagotovil, da bi Angliji zadnjič priložilo, da se uda, ali pa bo razdejana, bi se pričakovalo, da bo zdaj napočila zadnja ura za Anglijo.

Severinsky nadalje komentira, da Nemčija ne bo izvedla napada na Anglijo, razen če ima kakšno tajno zračno silo, o kateri svet še ne ve in ki bi jo zdaj uporabil v napadu na Anglijo. Pri vseh teh grožnjah o napadu na Anglijo, pa igra največjo vlogo

Na Bledu se snuje preobrat vlade

Willkie bo 17. avgusta uradno sprejel nominacijo za predsed. kandidata

Colorado Springs, Colo. — Wendell L. Willkie, republikanski kandidat za predsednika Zed. držav je določil dan 17. avgusta, ko bo uradno sprejel nominacijo v svojem rojstnem mestu Elwood, Ind. Del programa se bo vršil na stopnicah višje šole, kamor je Willkie pohajal v svojih mladih letih, glavni program bo pa v Callaway parku. Nad 300,000 gostov od vseh krajev Amerike se takrat pričakuje v Elwood.

Willkie je povedal časnikarskim poročevalcem, da bodo neodvisni demokratje organizirali svojo posebno skupino, ki bo delovala za izvolitev Willkie-a. Willkie pravi, da se ne bo popolnoma nič vtikal v to organizacijo, ki bo delovala popolnoma samostojno.

New York. — Bivši governor Alfred Smith se je posvetoval z Jouett Souze, ki je bil pomožni zakladniški tajnik v Wilsonovi administraciji in z John J. Raskobom, ki je bil kampanjski manager za Al Smitha leta 1928.

Delali so načrte, kako bi najbolj uspešno delali za izvolitev Wendell L. Willkie-a za predsednika Zedinjenih držav.

Multimilijonar bo sedel tri leta v ječi

Chicago, Ill. — Multimilijonar Annenberg, star 63 let, je bil odpeljan v 720 milj oddaljeno federalno ječo, Lewisburg, Pa., kjer bo odsedel kazen treh let, ker se je hotel izogniti federalnim davkom. Annenberg je priznal, da se je leta 1926 izognil plačilu davkov v vsoti \$1,217,296. Potom svojega odvetnika je Annenberg ponudil davčnemu uradu Zed. držav vsoto \$8,000,000 za poravnavo vseh vladnih zahtev radi davkov.

Novi farmacisti

V Columbusu, O. je izdelalo skušnje za diplomirane lekarnarje 85 dijakov, med njimi 25 Clevelandčanov in med temi dva Slovenca: John Germ, 16205 Arcade Ave. in Daniel Tonejc, 6600 Bliss Ave. Čestitamo!

Princ regent pripravlja z državniki nov sistem vlade, ki bo bolj zadovoljil Nemčijo in Italijo. Vendar regent vso stvar zavlačuje upajoč, da bo Anglija med tem časom zmagala.

ČASOPISJE JE NAKLONJENO BOLJ NEMČIJI IN ITALIJI

Belgrad. — Vsa znamenja kažejo, da Jugoslavija pripravlja nov način vlade, ki bi bil bolj po diktatorskem sistemu, vendar še ni gotovo, kako daleč bo šla vlada v tej smeri. Regent princ Paul je imel že več sestankov na Bledu s političnimi voditelji. Pričakuje se v kratkem velika sprememba v vladnem kabinetu.

Dnevnik Vreme piše: "Jugoslavija je na pragu reforme. Glavne poteze novega duha v narodnem in družabnem življenju se že kažejo." Potem časopis ostro napad prostozidarje ter sledi v tem tezi ministra vzgoje, dr. Antona Korošca, rekoč: "Prostozidarji so tisti, ki nasprotujejo z vso silo, da bi se izvedel program, v katerem bi bile zapadene vse stranke."

Kritika napram prostozidarjem skuša obenem spraviti v ravnalno sabu. Nemški in italijanski viri naravnost dolžijo regenta Pavla, da je anglofil in da zaprt v vasi Karan ter se ga zavlačuje spremembo pri vladni upanju, da medtem Anglija zmaga, kar pa večina ljudi tukaj še letak v srbsčini in nemščini.

Prašiče bodo klali, ker ni piče

Berlin. — Danski poljedelski koncil je sklenil, da se takoj zakolje en milijon prašičev, eno tretjino vseh, kar jih ima Danska, ker ni zanje dovolj piče. Pred kratkem so poslali iz dežele 10,000 glav živine v Nemčijo, ker ni dovolj krme zanjo. Danska je prej uvažala krmo iz Anglije, zdaj je pa ta pot zaprta, odkar jo je zasedla Nemčija.

V petek bomo rešeni

Vremenski prerok naznanja, da bo tje do petka ponehala silna vročina. Sicer je padel že včeraj toplomer za par stopinj in je kazal "samo" 88. Dva sta umrla v Clevelandu od vročine in pet jih je omedlelo. Umrla sta Carl Gorsuch, 1215 Parkwood Drive iz Clevelanda in William Rousey iz Covington, Ky., ki je umrl na dirkališču v Randall, O.

Lokarju ni vroče

Iz Davis, W. Va., pošilja pozdrave John (Lindy) Lokar, ki je tam na počitnicah s svojo družino. John pravi, da so 4,200 čevljev visoko v hribih in da jih včasih že kar zebe. Blagor mu! Od tam gredo Lokarjevi v Washington, D. C.

Pozdravi iz Arkansasa

Josip Zabukovec, Mike Caserman in njegova žena pošiljajo vsem Clevelandčanom najlepše pozdrave iz prelepe dežele Arkansasa. Nahajajo se tam v toplinah.

Se ne boji vročine

Mrs. Smole, 1144 E. 63rd St. poroča, da se je pri njeni hčeri, Mrs. Sylviji Petro na 18522 Unsterwood ustavila teta štokljka in jo obdarila z zalo hčerko. Naš poklon!

Najdena očala

Med Kauškovo in Kosovo farmo so bila najdena očala. Kdor jih je izgubil naj jih pride iskat k John Valenciču, 728 E. 159th St.

IZ RAZNIH KRAJEV PO AMERIKI

Milwaukee. — Zadnje dni je spet večje število Slovencev in Hrvatov prejelo državljanske pravice. — Poroke: Fr. J. Levar in Geraldine Bovec ter Edward Rugel in Mary Ledbetter iz Long Beacha, Calif., istočasno sta pa ženina roditelja Mihael Rugel in žena praznovala srebrno poroko. — Federalno sodišče je te dni razveljavilo državljanski papir rojaku Jakobu Prestoru, ki se nahaja že štiri leta v starem kraju, prej je pa bival v Sheboyganu. Prestor je izgubil državljanstvo, ker se ni javil ameriški konzulu v Jugoslaviji kot določa zakon.

Akron, O. — Pred dnevi je tu umrl John Pirnat, star 53 let in doma iz Moravč na Gorenjskem. Bil je samski in bolan je bil okrog šest mesecev na raku v želodcu, kakor je rekel zdravnik.

Pueblo, Colo. — Nagle smrti je umrla 42-letna Karolina Bobek, roj. Zele, doma iz Bača pri Knežaku, po domače Nočkova. Tu zapušča moža in dve hčeri, v Pennsylvaniji pa brata. — Nadalje je umrl John Pečaver, ki je bil doma od Črnomlja v Beli Krajini. — V zakonski stan sta stopila John Stancar in R. M. Hibler.

Eveleth, Minn. — Štirje slovenski fantje so minuli teden odšli v razne službe k federalni mornarici. Ti so Stanley J. Pečarič, Stanley Lavrič, Fr. J. Sušnik in Fr. L. Peterlin. — Rojak John Simončič iz Mountain Irona ima deset odraslih otrok, ki so raztreseni po Minnesoti, Wisconsinu in Montani, ampak ob prazniku neodvisnosti so se vsi sešli na domu svojih staršev in imeli so veliko skupno družinsko slavo.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 173 Wed., July 24, 1940

**Politični položaj Slovenije
in borba zanjo**

Nič manjša važnost, kot je Slovenija med Panonsko nižino in jugozahodno Evropo pa ni druga smer: lega in zveza med Jadranskim morjem oz. Sredozemljem in Srednjo Evropo. Že dolga stoletja je bil Trst glavno in skoraj edino pristanišče, ki je zalagal srednjo Evropo z vsem južnim in kolonialnim blagom. Ni še dolgo, ko je velik odstotek slovenskega življa živel od te trgovine: cele kolone voznikov, posojevalcev konjske priprege in gostilničarjev ob cestah. Cesta Dunaj-Ljubelj-Trst je bila ena najvažnejših v pokojni Avstriji in življenje ob njej je bilo zelo cvetoče. Pozneje je prevzela ta promet železnica in sicer progi Trst-Beljak-Innsbruck oz. Dunaj in Trst-Ljubljana-Maribor-Budimpešta oz. Dunaj. S propadom Avstrije je Trst skoro popolnoma zamrl, ker ni imel neposrednega slovenskega ozemlja, promet je prevzela proga na Sušak in vedno bolj in bolj se je čutila potreba direktne proge Ljubljana-Sušak. Prav radi tega postane umljiva italijanska zahteva po zadovoljštem kotu in progi Trst-Beljak v Pariškem miru. Jasno pa je, da bi tudi Nemčija rada imela v svoji posesti to progo in tako sama zadostila potrebam Južne Nemčije, Avstrije in Čehoslovaške. Za tem je stremela že od nekdaj tudi avstrijska politika in se zavedala, da bo ta zveza popolnoma njena šela, ako bo ozemlje ob njej kompaktno naseljeno z nemškim življem. Tako razumemo svoječasni avstrijski načrt, da bi preselili Slovence v Maroko (v severni Afriki) v Slovenijo pa kolonizirali Nemce in vse drugo početje s Slovenci. Iz istega vzroka, na primer, je Avstrija s skrajno prisilnostjo germanizirala obrobne slovenske pokrajine. Prav tako ni dala industrije v Slovenijo in je preko mere obdavčevala slovenskega kmeta, da je bil le ta prisiljen podpirati svoje odvišne delovne sile pošiljati v tovarne v že pomemčeno zgornjo Štajersko in v rudnike v Westfalijo, kjer so ti klub veliki odpornosti nujno morali izginiti v german-skem narodnostnem morju. Kakor rešitev je prišlo tedaj izseljevanje v Ameriko in dolarji so rešili na stotine slovenskih kmetij popolnega propada. Toda potujčevanje se je kljub velikemu odporu Slovencev nadaljevalo z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi.

Prišlo je l. 1918. Vsa Slovenija je živila v upanju, da bo enkrat vendar zedinjena in svobodna v svobodni državi. Borba Nemcev je postala še ostrejša in minister Seidel se je zarotil: "Slovenske zemlje ne damo nikdar in nikoli iz rok!" Z nasiljem in lažjo se jim je res posrečilo, da so odtirali od Slovenije Koroško, ki je postala predmet najnasilnejšega potujčevanja, ki je dosegel višek s prihodom nacional-socialističnih imperialistov. Ti so že iz vsega početka risali Slovenijo kot del nemške države, ki je poseljena s popolnoma nemškim življenjem. Jadransko morje so imenovali za nemško južno morje. Jugoslavija se začela zanje šele za Gorjanci. Koroška je zgubila še one pravice, ki so doslej veljale še na papirju. Da bi potujčili mladi rod, prirejala sredi Nemčije obvezne otroške vrtce za koroške otroke, na Koroško pa pošiljali vrtce od tam in hitlerjanska mladina prireja tečaje in tabore, ter tako potujčuje mladino doma. Zadanje leto so prišli na Koroško še Nemci iz Kanalske doline, ki so se po pogodbi o zamenjavi z Italijo izrekli za Nemčijo. Le ti naj bi ob prvi priliki stopili na mesto koroških Slovencev, ki bi delili narod s Poljaki, ki so iz svobodnega naroda postali narod sužnjev na posestvih nacionalsocialističnih veljakov. Nad vso ostalo Slovenijo pa se je razlila ogromna nemška propaganda.

Sedaj nastane vprašanje, zakaj eden ali drugi — Italijani ali Nemci, ne napadejo Jugoslavije in ne zasedejo Slovenije, če jim je tako prirastla k srcu. In vidimo, da je prav tu vzrok: Obama je preveč pri srcu. Nemčija hrani ogrsko žito zase in zato ne bi pustila Italije v preveliko bližino. Prav tako je prepričana, da bo Trst njena najbližja zveza z Indijo, ki naj bi jo dobila po zmagi nad Anglijo.

Italija pa goji pobožne želje glede iste ogrske žitnice in slovenskega premoga, še bolj pa se zaveda, da če sedaj nazivljajo nemške revije Jadransko morje "il Golfo di Venezia", delajo to le iz koketerije z Italijo, da hodi po njenih potih v zunanji politiki, v resnici pa smatrajo Jadransko morje za "nemško južno morje." Vedo pa tudi, da bi prihod Nemcev na Jadran in s tem na Sredozemlje pomenil prihod najhujših nasprotnikov, kar so jih kdaj v zgodovini imeli.

Iz teh vzrokov gledata glede Slovenije obe državi ljubosumno ena na drugo in se izogibljeta kakih radikalnih rešitev v sedanosti.

Za nas Amerikance pa velja: če je že l. 1918 pozdravil zastopnik Slovencev Wilsona s pozdravom: "Ave Wilson, Morituri te salutant," velja ta pozdrav še toliko bolj Ameriki, ki bo kakor toliko verjetno, spet sklepala mir kajti od tega odvisi življenje naroda ki hoče živeti, ki pa ne bo mogel prenesti naroda štirideset ali še večkratne premoči.

BESEDA IZ NARODA**Naša narodna banka**

Lahko smo ponosni! Da, ponosni bodimo na svojo domačo narodno banko, ki je lastovana od naroda in tisoč drugih ljudi. Medtem pa je še tisoč drugih, ki so odvisni od nje in njenega napredka v dobrem, če bo tako napredovala.

Zato je moje veselje in dolžnost večkrat pisati o banki, čeprav nekateri temu oporekajo, ne vem zakaj, ko vendar ni v tem nič drugega kot samo korist naroda.

Zakaj pišem: "Ponosni bodimo!" — Odgovor je ta-le: Zato, ker imamo dokaze, da se je pot domaće banke pomagalo že mnogim našim ljudem, kar bi sicer ne bilo mogoče brez lastne banke. Da je to res, naj vam v naslednjih vrsticah dokazem.

Ker je ravno ob polovici leta in v času polletnih bančnih računov, naj v ta namen navedem dokaze v številkah.

Izmed mnogih uslug, ki jih nudi banka našim ljudem, je v prvi vrsti hvala vredno, poslužno sredstvo, da je naša banka začela tudi s privatnimi posojili "Personal Loans." Ta oddelek je banka vpeljala šele pred dobrimi tremi meseci. To so posojila, ki se jih daje vsakomur, ne oziroma se, če ima prosilec posvetilo ali ne, da ima le istočasno druge redne dohodke, da lahko mesečno vrača na lahka mesečna odplačila. Za taka posojila se je odzvalo že lepo število prosilcev, katerim je banka posodila že lepo vsoto \$25,207.41. Če pri tem pomislimo, koliko so ali bi morali za taka posojila plačati drugod, kar so nam sami prosilci povedali in na mpokazali koliko so morali plačati, se v tem vidi, koliko je naša banka, ki računa na taka posojila samo 6%, prihranila našim rojakom.

Mnogi so dobili koristno pomoč potom naše banke tudi na ta način, da so od druge prenesli posojila k nam z večjih na manjše obresti. Vse to šteje v korist naroda. V tem lahko vidimo, kako častno in koristno je, da imamo svojo lastno banko.

Napredek v vlogah

V teh časih, ko tožimo da ni denarja, je banka prešla v hranilnih vlogah (savings) v zadnjih šestih mesecih vsoto \$73,782.89. To je znak zaupanja in tudi narodne zavednosti. Radi teh vlog je banka lahko rojakom posojevala in pomagala, na drugi strani pa je za delničarje zaslužila večjo rezervo.

Celotni račun

S 1. julijem je imela banka svoje imovine v vsoti \$1,270,488.58. To je lepa vsota, ki je razdeljena v sledečih skladih: na rokah v gotovini \$325,227.43; državne vrednostne listine, katere vsak čas lahko izmenjamo, znašajo \$270,250.01; banka ima posojenega \$368,557.18; obveznice ima za \$299,971.37; poleg tega še drugih vrednosti za \$6,482.59.

Torej en milijon, dve sto sedemdeset tisoč in še nekaj več ima sedaj naša banka gotovega imetja. Posebno se vidi velika vsota gotovine na rokah. To je pa radi tega, da je banka vedno pripravljena kupiti vredne obveznice ali pa narediti na hitro večja in dobra posojila. Dalje vidimo, da ima banka posojenega \$368,557.18, tu je tisto s čemur dela banka dobiček za delničarje.

Prav lepa je tudi vsota nerazdeljenega dobička, ki znaša \$57,709.46 in če k temu prištejemo še delniški kapital \$100,000, tedaj lahko vidimo koliko moremo delničarji pričakovati od banke, če bo tako lepo napredovala.

Napredek v vlogah, rast v rezervi in pomnoženje posojil nam je porok, da gledamo z ve-

likim zaupanjem v najboljšo bodočnost nove reorganizirane slovenske banke. Številke govore. Le ponosni bodimo na lastno bančno podjetje in sodelujmo z njim v svoj lastno in narodno korist.

Anton Grdina, preds.

Ložani in piknik

V nedljo 28. julija jo bodo vsi Ložanje, seveda med njimi tudi soproge in otroci, mahili na Jack Mavkota farmo. Za Ložane štejemo vse one, ki niso pozabili v Ameriko priti od Rakeka, tri metre za Loškimi potokom tja notri do Čabra in mimo javorničkega pogorja in nazaj do unškega klanca, kjer je voznikom predpisana cokla, kadar po klanecu trame peljajo. Naša "Loška država" je velika, zato pa tudi imamo v Ameriki samostojno društvo, ki se imenuje "Loška dolina." Mi Ložani smo pa sila napredni, radi se smejemo, radi plešemo in najrajši pa pojemo. Da pa to dejansko pokažemo, smo pred letom organizirali pevski zbor, ki se imenuje po naši prelepi okolici in da nas bodo ljudje slišali, da res znamo peti, smo se odločili, da napravimo piknik pri Ložanu, Jack Mavkoto na Dock Rd.

Za piknik bomo pripravili najboljše jestvine in pijačo. Na razen smo povabili rejenega koštruna, ki bo oddajal najboljše pečenko in poleg te dobrote pa bomo (seveda za tikete) postregli z svežim pivom in mogoče tudi s "trebušno" tolažbo. Mi Ložani pa ne maramo biti sami, vsi pridite k nam Gorenjci, Doljenjci, Notranjci, Štajerci, Hrvatje in dobrodušni Ljubljančani. Naša navada je, da smo vedno gostoljubni ljudje, prvo postrežemo zunanjim gostom, potem šele pogledamo koliko naši želodci drže. Nazaj nič kaj radi ne vozimo v zavojih ali zabojih, ampak vse dobrote najrajši spravimo v želodce, da se kaj ne razlije ali razbije. Smo sila kunštni ljudje.

Zadnjič, ko smo Matt Mavkoto na Dock Rd. vprašali kako mu na farmi gre, nam je možgato odgovoril, da prav dobro, ker poleti mu raste na njivah plevel in pozimi pa "morgič." Matt je brat Jacka ter sta preko ceste soseda. Do njih se pride po cesti za jezerom do Madison in na Dock Rd. se krene levo. Če se bo pa kdo zgubil in ne bo mogel v nedeljo najti ni izključeno, da nas ne bi tudi nekaj v ponedeljek tam našel. V imenu naših Ložanov vam kličem na veselo svidenje.

Frank Znidaršič

Članice dr. St. Clair Grove
Clance pravijo, da je sedaj čas, da se zberemo in kam skupno odpeljemo ven v prosto naravo, da se tam po naši stari navadi razveselimo in tudi zapojemo naše lepe slovenske pesmi.

Na zadnji redni seji našega društva, St. Clair Grove št. 98 Supreme Forest Woodmen Circle so članice sklenile, da se pozove vse članice na sejo 6. avgusta, da si tam določimo kam in kdaj bomo šle. Gotovo se še spominjate kako lušno je bilo na našem skupnem izletu pred tremi leti na Furlanovi farmi. Torej, kateri je le mogoče, naj se udeležijo seje 6. avgusta.

Tem potom tudi naznanjam vsem članicam, da bom (tajnica) odsotna v času od 27. julija do 10. avgusta. Če bi katera izmed članic imela kaj posebnega v tem času, naj se zgasi pri predsednici, Anni Tomšič, 1193 E. 61 St. ali pa pri blagajničarki, Maddie Zupančič, 6728

Edna Ave., ki vam bodo radevolje postregle. Prosim vse članice, da to upoštevate. Na svidenje,

Josie Zakrajšek, tajnica

Vrtni koncert

Preteklo sredo smo imeli krasen večer na vrtu Slovenskega društvenega doma v Euclidu. Koncert, katerega je priredil WPA Music Project, je poslušalo številno občinstvo ter navdušeno aplavdiralo godbenikom.

Pevski zbor Slovan nam je zapel tri krasne pesmi, za kar je tudi žel obilo priznanja od navzočega občinstva. Prav lepa hvala zboru Slovan za sodelovanje pri koncertu.

Prihodnji četrtek 25. julija ob 8. uri zvečer se vrši drugi koncert na vrtu Slovenskega društvenega doma. Omenjeni večer bo igrala Concert Orchestra obstoječa iz 45 godbenikov. Med programom godbe bo tudi petje. Torej pridite v četrtek na vrt Slovenskega društvenega doma. Vstopnina je prosta.

V soboto večer pa je kazanje slik naše prireditve 2. junija. Kazal jih bo Mr. Anton Grdina, st. Po kazanju slik pa bo ples za katerega bo igral Kristof orkester.

Odbor.

Borštarnji ob 25 letnici

Colinwood, Ohio. — "Hitro, hitro mine čas, tako mine tudi le pobraz..." Tako se glasi že stara pesem. Pa ne, da bi kdo mislil, da mislim s tem kaj slabega. Kar bom sedaj napisal ima povsem drugo lice.

Kakor je že vsem znano v okolici Clevelanda in drugod, da imamo v Collinwoodu društvo Katoliških borštarnjev — Dvor Marije Pomagaj št. 1640. To društvo je bilo ustanovljeno krog praznika Marije Vnebovzete leta 1915, torej avgusta meseca.

Letos avgusta meseca bo poteklo 25 let, kar je bilo ustanovljeno naše društvo. Pet in dvajset let je že precej dolga doba, pa naj bo to za posameznika ali pa za društvo. Vsak ima svoje skrbi in pa težave. Velikokrat čitamo v časopisih, da je to ali ono društvo praznovalo svoj jubilej, ali da sta ta in ta zakonca obhajala obletnico zakonskega življenja itd. Čas mine, da človek skoro ne ve kdaj.

Ker so pa taki jubileji važni za vsakega, se tudi vsak pripravi, da tako pomembni dan tudi dostojno proslavi. Tudi naše društvo se je odločilo, da hoče na omenjeni dan pogostiti svoje ustanovne člane in vse naše goste, ki nas bodo obiskali na naši prireditvi 11. avgusta, ko priredimo naše društvo velik banket v proslavo 25 letnice svojega obstanka.

Podrobnejši program bo pravočasno objavljen v listu. Sedaj naj omenim samo toliko, da bomo imeli omenjeni dan (11. avgusta) ob 8. uri zjutraj sv. mašo in skupno sv. obhajilo, zvečer pa sledi zabava v dvorani.

Na ta dan naj bi se člani našega društva prav posebno spomnili na pokojnega Rev. Pavel Hribarja, ki je bil naš prvi duhovni vodja ter zelo vnet in navdušen za to društvo. Žal, da ni dočkal 25 letnice, ker ga je Bog prerano poklical po zaslužen plačilo. Zatorej, mislimo nanj ta dan vsi in on pa nas bo gotovo blagoslavljal iz nebeskih višav, kjer se gotovo on veseli in nas pričakuje, ker smo bili nekdanj njegove ovčice. Podrobneje boste še čitali v tem listu, saj se bo gotovo še kateri kaj oglasil. Z bratskim pozdravom,

John Mesec.

—Smrten padec skozi okno. Na Tržaški cesti v Mariboru se je hudo ponesrečil 23-letni Marko Frnjak. Padel je po nesreči iz drugega nadstropja na cementni tlak in si razbil lobanjo. Umrl je kmalu po prevozu v bolnišnico.

Turški letalec v srednjem veku

Mnogo smo že brali o raznih letalskih poskusih iz prejšnjih časov. Doslej neznana pa je menda zgodba, katerega je bila opisana ob času vladanja bizantinskega cesarja Manuela I. Komnenosa, kateri je vladal od l. 1120-1180. Ob času njegovega vladanja je bizantinski cesarstvo bilo v prijateljskih zvezah s sultanom Seldžukov, ki se je imenoval Kilič Arslan II. To prijateljstvo pa je bilo utemeljeno v tem, ker so križarske vojske bile enako nedobrodošle Bizantinem in mohamedanskim Seldžukom. Da utrdi to zvezo, je sultan Kilič Arslan II. obiskal dvor bizantinskega cesarja. Sultanu na čast je bizantinski cesar v Carigradu priredil velike konjske dirke. Pri teh dirkah pa je nastopil tudi neki Turek, ki je naznanjal, da bo preletel dirkališče. Kako se je mož pisal, viri ne poročajo. Nazivljejo ga le "Agarenek."

Carigradci so ga sprva imeli za nekakega čarovnika. Toda letopis pristavlja: "Pozneje pa se je izkazalo, da je bil čisto navaden človek in celo samomorilec." Ta sodba pa je vsekakor prestroga. Kakor bi človek sklepal iz popisovanja letopisa, je Turek vendarle skrbno preštudiral letanje in se je v njem morda tudi vadil. Splezal je na visok stolp v areni. Na vrhu tega stolpa so stali štirje kovinasti konji, katere so potem križarji prinesli v Benetke, kjer še zdaj stojijo.

Ko je Agarenek priplezal na vrh, je z glasnim glasom sporočil ljudem, da bo preletel dirkališče. Stopil je na rob stolpa. Oblečen je bil v široko haljo bele barve. Ta halja je imela okrog in okrog polno gub. Agarenek je očitno bil prepričan, da se bo veter ujel v te gube in ga držal v zraku. Na robu stolpa je začel plesati, mahati z rokami, razprostrl je roki in z njima držal svoje gubasto oblačilo, da je bilo videti, kakor da bi imel peruti. Posnemal je utripanje s peruti, očividno hoteč ujeti zrak ter se prepričati, kako močan je veter. To je trajalo dolgo časa in občinstvo je postalo že nepotrpežljivo. Vse gledališče se je že smejalo in cesar je že poslal v stolp sla, kateri naj bi Turku sporočil cesarjevo željo, naj nikar ne poskusi letati. Toda tudi sultan se je vznemiril in je "pačil svoj obraz," ker se je menda bal za usodo svojega rojaka. Ta pa je medtem vedno znova preizkušal moč vetra. Ko se mu je nazadnje zazdelo, da je veter dovolj močan in ugoden, da bi ga lahko nosil ter da bo lahko poletel po zraku kakor orel, se je vzpel kvišku in se spustil v zrak.

Letopis sedaj poroča takole: "Toda ta srečni vesalec je bil še bolj nesrečen, kakor Ikarus. Padel je na tla, si polomil roke in noge in je umrl." Zaradi tega dogodka se je vse mesto smejalo Turkom. Tako se je končal ta let po zraku, o katerem zgodovinski vir z vso zanesljivostjo poroča.

—

IZ DOMOVINE

—Zverinski sin. V Raščanu pri Križevcih je kmetica Mara Lasič imela v svoji hiši prave peklo. Trpela in molčala je, da ne bi vas zvedela, kako postopa z njo njen sin edinec. Vaščani so vedeli, da sin Franjo veliko pije in malo dela ter da s svojo materjo ne postopa najlepše. Če je pa kdo izmed vaščanov kaj rekel proti sinu, ga je mati vedno branila. Mera pa je postala polna in mati ni mogla več prenašati tako hudega življenja. Te dni je prišel njen sin domov pijan. Napadel je

svojo mater, jo privezal stol, razgalil gornji del živ in tolkel ubogo mater po glavi s čevlji. Tolkel je dolgo, da je mati izgubila vest. Ko je pozneje spet prišel k sebi, se je znašla na tleh krvava. Po vsem životu jo bolela in sklenila je, da bo naznanila sodišču. Šla je na sodišče in tam povedala, kakor nečloveško postopa sin Franjo. Povedala je take stvari, da jih ni mogoče zapisati. Sodišnik je dal takoj zapreti zveškega sina.

—Silna nevihta nad Mariborom. V zgodnjih jutrnih urah je nad Mariborom in okolice vjalo strahovito neurje s silnim treskanjem. Med nevihtjem je strela udarila v stolp, ki ga je v gornjem delu zgrušala in vrgla iz stolpa tudi zvonove. Nesreča je hotela, da bi leseno ogrado stolpa tudi zlomilo.

—Nesrečna vožnja v slovaški. Pri Sv. Trojici sta se ponesrečila zakonca Kranjčeva. Padel sta se na vozu, pa se je silni konj in se je vozilo prevrnilo v jarek. Med tem ko je sestnik Kranjc dobil lažje škodbe, se je njegova 62-letna žena smrtno ponesrečila. Peljana je bila v mariborsko bolnišnico, kjer je izdihnila.

odpirajte slovenske trgo

Če verjamete al' pa ne

Gimpelnovi Katri je umrl. Prav za prav so rekli, da je ušel na oni svet iz same naravnosti. Katra ga je hudo pošala. Zdjaj ni imela nikogar, katerim bi se znašala in kaj ga bi komandirala. Ko bi samo še enkrat govoriti želela, bi bilo še nekaj stvari, za katere ji je ostal dolžan pojasevati, ko je vranč namalani tako odšel na oni svet.

Ko ni mogla že več prestopiti je odšla k znani spiritistki. Imela tako moč, da je lahko krogar priklicala z onega sveta. "Nekaj masla, jajec in nekaj vama bom dala, če mi pokličete samo za pet minut Janeza onega sveta," je rekla Katri. "Nič lažjega kot je to," je odgovorila spiritistka. "Kar tukajle stojite in ko bo začelo nekaj priti za steno, pa vprašajte, če je vaš mož."

Vdovi je kar srce poskakalo, lo pri misli, da bo govorila brez nezom. Pa mu jih ne bo bilo, takoj naštevati, kakor zasluži, ga ne preplaši. To pride pri ko bosta že parkirana na sestvo. Potem bo pa že zvedela, kaj se deli tistih pet in trideset minut, ki jih je manjkalo od petdeset.

Toda čuj, nekaj je začel priti. Križ božji, kaj pa če me bo bil s svojimi koščenimi rokami, preide kot mrzla zona vdo vsem telesu. Pa jo je takrat nito, saj se ga ne boji. Oh, kokrat ga je naklestila, pa zdej bala! Torej kar začni, kaj si misli in strašno priročno vpraša:

"Janez, dragi moj Janez, si ti ti?"

"Ja, jaz sem," je odgovoril zamolkel klas.

"Oh, kako sem srečna, enkrat slišim tvoj glas. Ali si srečen?"

"Aha, zelo sem srečen."

"Bolj srečen, kot si bil prej, kaj na zemlji z menoj?" vpraša je radovedno vdova.

"O, šur, mnogo bolj sem, kot sem bil na zemlji, kajti," ji odgovori precej glasovinkov glas.

"Oh, ljubi moj Janez, če me srečaš, mi pa povej, kaj je tam v nebesih?"

"V nebesih?" se začudi vdova.

"saj jaz nisem v nebesih!"

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Maya

Lasso je završal, vranec je nov pozna gore in doline ob Sacramento.

Res je sicer bilo, da smo bili taki nalogi kos. Pa iskanje je zamudno in mnogo časa bi si bili prihranili, če bi bili zvedeli za kraj sestanka.

"Koga iščejo moji bratje?" je vprašal Šošon.

Ni sicer v navadi pri Indijancih, da bi kazali radovednost, posebno ne v družbi tujcev. Pa poglavar Šošonov nas je smatral za moše, ki so njemu enaki, zato ni bilo nečastno za njega, da je vprašal.

"Iščemo tovariše tistih belih roparjev, ki so jih ujeli bojovniki Šošonov," sem odgovoril.

"Koliko jih je?"

"Šest."

Zamahnil je z roko.

"Tistih šest pobije eden sam izmed mojih bratov! Našli jih bomo in jih poslali k njihovim tovarišem."

O mraku smo se odpravili. Konji so bili sveži in spočiti, nisimo se bali novih naporov. Vso noč smo jezdili, poglavar Šošonov nas je vodil varno in brez obotavljanja. Res je poznala vsak peden svetla, kakor nam je pravil.

Prerija je ostala za nami, jezдили smo v hribe, križali doline, kratke savane in gozdove. Drugo jutro smo bil v dolini Sacramento.

Ob vhodu v stransko dolino je stala hiša. Stene so bile sicer prstene, pa obbite z deskami, cer sebe in sina. Od jutra do večera je delala. Šele zadnje leto, odkar je tudi sin pri kruhu, ji je nekoliko boljše. Zdjaj pospravlja samo še pisarne. Ni ji treba več begati po svetlih, lepo opremljenih sobah, kjer so pričali jezdnji in tovorni konji, privezani pred hišo, pa vozovi vseh vrst, ki so stali na cesti. In soba je bila men- da polna, ker so se zunaj pred hišo sedeli ljudje po klopih ter pili pivo in žganje.

"Ali gremo tje?" je menil Sam. "Morebiti zvemo kaj!"

Nasmejal sem se.

"Se imaš denarja za burtonski ale iz Straffordshira?"

"Se bo že."

"Pa pojdemo!"

"Pa bi ne šli v sobo, če ti je prav. Mi ni za take zakajene, zatohle brloge, ljubši mi je sveži, prosti zrak. Sedimo tje!"

Privezali smo konje k steni in posedli v uto, ki se je ponasala z napisom "veranda."

"Kaj bodele pili, meššurs?" je vprašal natakak.

"Pivo!" je odločil Sam. "Kaj stane?"

Hm —! Izkušnja v Yellow water groundu ga je izučila, dobrega Sama! Previden je bil.

"Porter pol dolarja. Ale tudi toliko."

"Torej porter."

Prinesel je štiri steklenice in pravkar je mislil Sam ziniti, da bi vprašal za našimi ljudmi, ko sem slučajno pogledal skozi luknjo, ki je služila za okno na cesto, pa iznenaden šnil nazaj.

"Sam, poglej!"

Po stranski dolini je prihajalo šest jezdecov, dva sta peljala štiri mule za vajeti in prvi ni bil nihče drug ko Patrik Morgan.

Krenili so proti "hotelu," obitali, privezali živali in posedli po klopih trdo pod našo "verando." Naročili so brandy — žganje — in se pogovarjali. Vsako besedo smo čuli. Tako udobno se res nisem nikoli prisluskoval.

Toda mule so bile prazne — Kje so pustili dragoceni tovor —? Ali so ga med potom skrili pri prišli, da počakajo na starega Morgana —?

"Ali bomo našli očeta in kapitana?" je vprašal eden.

Dalje prihodnjič

Mati in sin

V kuhinji sedi ob visoko priviti svetilki mati. Globoko se sklanja nad sinovo modro delovno obleko in šiva vanjo zaplato.

Delo ji gre le počasi od rok, kajti njeni prsti so postali od dolgoletnega trdega dela nekam neokretni in neobčutljivi. Tudi njene oči ne zmorejo več tega, kar so zmogle včasih. Prehitro se utrudijo in od časa do časa mora sneti naočnike, za trenutek pripreti oči, da nato zopet lahko nadaljuje z delom.

V kuhinji je tišina. Le od časa do časa se zasliši z ulice glasen smeh, vzklik, nato pa je zopet vse tiho. Ne, pravkar se zasliši iz sobe poleg kuhinje kašljanje. Tam spi njen sin Ivan. Zadnje dneve pokašljuje in nekam zbit in utrujen prihaja z dela. Prej je včasih njo, mater, po vse večere zabaval. Pravi ji je o delu v tovarni o tovariših, o plesu, čital ji je knjige. Prijetno in naglo so minevali večeri z njim. Prav zdaj zopet kašlja. Le kaj neki je z njim? Mati preneha z delom, prisluhne in ko se sinov kašelj zopet poleže, se njen zaskrbljeni obraz znova skloni nad delo.

Tih je večer in materina misel se počasi umakne v preteklost, v tiste dneve, ko je živel še njen mož. Lepo je bilo takrat, dokler ga ni stisnil stroj v tovarni, kjer dela zdaj tudi njen Ivan. Če bi nekoč tudi njega ... oh, ne, ne! Petnajst let se je mučila čisto sama s pospravljanjem sob in pisarn v mestu, da je preživljala nekake sebe in sina. Od jutra do večera je delala. Šele zadnje leto, odkar je tudi sin pri kruhu, ji je nekoliko boljše. Zdjaj pospravlja samo še pisarne. Ni ji treba več begati po svetlih, lepo opremljenih sobah, kjer so pričali jezdnji in tovorni konji, privezani pred hišo, pa vozovi vseh vrst, ki so stali na cesti. In soba je bila men- da polna, ker so se zunaj pred hišo sedeli ljudje po klopih ter pili pivo in žganje.

"Ali gremo tje?" je menil Sam. "Morebiti zvemo kaj!"

Nasmejal sem se.

"Se imaš denarja za burtonski ale iz Straffordshira?"

"Se bo že."

"Pa pojdemo!"

"Pa bi ne šli v sobo, če ti je prav. Mi ni za take zakajene, zatohle brloge, ljubši mi je sveži, prosti zrak. Sedimo tje!"

Privezali smo konje k steni in posedli v uto, ki se je ponasala z napisom "veranda."

"Kaj bodele pili, meššurs?" je vprašal natakak.

"Pivo!" je odločil Sam. "Kaj stane?"

Hm —! Izkušnja v Yellow water groundu ga je izučila, dobrega Sama! Previden je bil.

"Porter pol dolarja. Ale tudi toliko."

"Torej porter."

Prinesel je štiri steklenice in pravkar je mislil Sam ziniti, da bi vprašal za našimi ljudmi, ko sem slučajno pogledal skozi luknjo, ki je služila za okno na cesto, pa iznenaden šnil nazaj.

"Sam, poglej!"

Po stranski dolini je prihajalo šest jezdecov, dva sta peljala štiri mule za vajeti in prvi ni bil nihče drug ko Patrik Morgan.

Krenili so proti "hotelu," obitali, privezali živali in posedli po klopih trdo pod našo "verando." Naročili so brandy — žganje — in se pogovarjali. Vsako besedo smo čuli. Tako udobno se res nisem nikoli prisluskoval.

Toda mule so bile prazne — Kje so pustili dragoceni tovor —? Ali so ga med potom skrili pri prišli, da počakajo na starega Morgana —?

"Ali bomo našli očeta in kapitana?" je vprašal eden.

Dalje prihodnjič

mov, v bajto sredi travnikov, kjer živi njen brat s kopico otrok. Nekega dne bi se odpravila, da jim pokaže svojega sina edinca:

"Vidite, to je moj sin! Kaj ni pravi korenjak?"

Materine ustnice se nasmihajo ob predstavi, kako bratovi otroci ogledujejo svojega velikega bratranca.

"Mati!"

Mati ne sliši, da jo kliče sin. Se vedno je v mislih v koči sredi travnikov.

"Ali ga vidite ..."

"Mati!"

Prestrašeno dvigne mati glavo, ki ji je bila v dremavici zlezla na prsa.

"Kaj me ti kličeš, Ivan? Kaj bi rad?"

"Pridite sem, mati, in luč prinesite!"

Mati prinese luč, jo postavi v sobi na mizo in gre k sinovi postelji. Še napol v dremavici se skloni k njemu, kakor v dneh, ko je bil še čisto majhen. In ko se tako sklanja, opazi nenadoma nekaj temnega na sinovi blazini.

"Kaj je to?" pravi.

"Oh, nič. Samo robec mi dajte!"

"Ivan, kri je!"

Mati se je bila z roko dotaknila madeža na sinovi blazini in na prste se ji je pripelila krvava, sluzasta kaplja, ki jo zdaj ogleduje s široko zaprtimi očmi. Sin se ji skuša nasmehniti.

"Oh, saj ni nič. Prehlajen sem, pa se mi je utrjala žila v grlu."

Medtem ko govori, si z robcem briše čelo, ki mu gori v vročici. Toda mati, kakor da ne sliši. Še vedno strmi v krvavi madež na svoji roki. Droben del njenega sina je, droben del njegovega življenja ...

Toda sin ji ugovarja, češ da mu ni nič, da bi zdravnik, če bi prišel na dom, zahteval trikrat več, ne, res mu ni prav nič in se smehlja materi ...

Mati vso noč ne spi. Sin še vedno kašlja in od časa do časa bruha kri. Kri! Počasi bruha

iz sebe življenje njen edinec. Kako naj spi?

Noč je dolga, daljša od osmih ur in jutra ni od nikoder. Toda ko napoči, se mati napoti v tovarno po bolniški listek. Tu znova čaka, da pridejo uradniki v pisarno, čaka, da pride na vrsto, čaka ... medtem ko njen sin ...

"Was ist?" se zadere nad uradnico, ki piše materi bolniški list za sina, gospod, ki je pravkar vstopil.

"Herr Direktor ..."

"Tako! Bolan je! Same švindlerje imam v tovarni! Ne ljubijo se jim delati, nič drugega!"

Preplašene oči uradnice begajo od direktorjevega obraza k obrazu matere.

"Jaz vam že pokažem! Die ses Volk ist ..."

Mati molči! Ničesar ne razume. Gospod direktor govori nemško. ... Sicer pa, njen sin je bolan in ...

"Ne morem vam dati listka," pravi slednjič uradnica materi, "gospod direktor zahteva, da pride vaš sin takoj na delo!"

"Če pa je bolan. Ne more."

Materi gre skoraj na jok, toda ko je znova na cesti stisne v roki zadnjih petdeset dinarjev, ki jih še premore in se napoti k zdravniku. Dala mu jih bo, samo da pride k njenemu sinu.

In če bo premalo, ga bo prosila, da jo počaka do prvega. Samo teden dni je še in ... Mora priti, ker njen sin ne sme več bruhati iz sebe življenja. ... njen edini, ki ...

Čas poteka, skoraj štiri ure je že z doma, sin je sam ... morda še vedno bruha ... ona pa mora čakati, čakati da pride na vrsto. Nekajkrat ji pridejo na misel nepospravljene pisarne, zaradi česar lahko izgubi delo prav zdaj, ko bo morala zopet delati za dva.

Toda trenutno to ni važno, važno je zdravnik.

"Gospod doktor," prosi, ko pride na vrsto, "pridite takoj k mojemu sinu, ki bruha kri!"

"Imate listek?"

"Nimam, niso ..."

"Stokrat sem že rekel, naj

ne prihajajo ljudje k meni brez listkov, pa je kakor ..."

Sredi govora pogleda zdravnik materi v obraz. Nekaj je v tem obrazu, kar mu ne da, da bi govoril dalje. Za trenutek postane, skoči nato k vratom in pogleda v čakalnico.

"Prav! Še te odpravim, potem pa pridem!" in ne da bi poslušal materino zahvalo, jo naglo potisne skozi vrata in pokliče naslednjega, ki čaka nanj da bi mu pomagal.

"Suho, sončno stanovanje, svež zrak, dobra hrana," ponavlja zdravnik kadar koli se oglasi pri Ivanu, čeprav se sam zaveda nesmiselnosti svojih besed. Toda nekaj mora reči, že zaradi tolažbe, čeprav zveni bedasto, ker je vedno enako in ker se ne da nič spremeniti.

"Suho stanovanje, dobra hrana," ponavlja mati vsako dopoldne, ko pospravlja in čisti razkošne sobe milostive v mestu. Tako ponavlja že več kot pol leta, odkar je Ivan bolan. Tako si govori zato da bi nekega dne ne omagala na parketu, ki ga mora očistiti, da se bo svetil kakor zrcalo, ponavlja zato, da bi se nekega dne ne zgrudila ob čeburu polnega luga, ki ji razjeda roke, kakor ji skrb za sina razjeda srce.

"Sončno ..." govori Ivanove ustnice in njegove oči slede od postelje sem pramenu sončnega žarka, ki je kakor po čudežu zašel v njegovo sobo in ki zdaj, kakor preplašen trepete na robu obdrgnjene omare, Ivan gleda sončni žarek in sam ne ve, kdaj se napoti po njegovi zlati sledi, ki ga pripelje v kraj, kjer je samo sonce in sredi njegovega blišča kos zelene trate, na kateri ga čaka Anka v svetlem, širokem krilu, kakor ga je zdavnaj nekoč čakala, pa ni utegnil nikoli priti. Zbolel je ... Toda Anka je čakala in zdaj ga je dočakala. Pripljela ga je k njej z zlata sled sončnega žarka ...

Sklonjena, v pasu kakor prelomljena hiti mati proti domu. Za celo uro se je z delom zakasnila. Sin jo čaka in nikogar ni, da bi mu postregel. ... Pred vrati za hip postane, da bi se oddahnila. Toda, čim odpre težna vrata, se preplasi. Nasproti ji prihaja gospodar, ki mu že tri mesece dolguje na najemninu.

"Najemnina je zelo nizka. Zakaj je ne plačujete v redu, gospa?" ji pravi gospodar in stopi za njo v kuhinjo.

V materi, ki se je bila že pripravlila, da znova ponižno poprosi gospodarja, naj jo počaka vsaj do prvega, se bogsigavedi zakaj, nekaj upre.

"Ta luknja še tega ni vredna!" odgovori rezko. "Poglejte, vse je vlažno. Tu še poleti teče s stene. Konj bi poginil v tej vlagi!"

Gospodar, vaje njene krotkosti, za trenutek molči, potem pa plane:

"Če vam ni prav —!"

Medtem ko mati odlaga ručico, vre iz njene notranjosti to, kar je tako dolgo z muko zadrževala v sebi: "Da vas ni sram, da takele luknje oddajate ljudem! In še plačilo zahtevate za to, ker so nekateri prisiljeni stanovati v teh luknjah, ki bi sicer že zdavnaj razpadle in."

Medtem ko mati odpira vrata v sobo in gre k sinovi postelji, še neprestano govori, dočim stoji gospodar med vrati in vpije:

"Ven! Pri priči ven, golazen beraška!"

Šele ob sinovem zglavju se mati zave.

"Ivan!" pravi mehko in se skloni nadenj. Toda Ivan ji ne odgovori, napotil se je po zlati sledi sončnega žarka, s katere se več ne vrne. Samo njegove ustnice se še nasmihajo materi, ki gre z roko počasi preko njegovega čela.

"Sama bova odšla," pravi mati čez čas. "Sin je mrtev."

Gospodar se sunkoma okretno in brez besed odide, medtem ko se mati zgrudi ob sinovi postelji in zagrebe obraz v njegove mrtve dlani. (Sl.)

IZ DOMOVINE

—Namesto srnjaka je obstrlil človeka. Blizu Vuhreda ob Dravi se je pripetil žakosten dogodek. Na orožniško postajo v Marenbergu je prihitel te dni Domnik Potočnik iz Vuhreda in prijavil, da je neki lovski tat obstrlil v obraz njegovega brata Ivana. Orožniki so takoj šli na kraj nesreče, kjer so na podlagi izjav nekaterih prič ugotovili, da je dejanje izvršil 38-letni Kristijan Verdnik iz Vuhredi.

Aretirani Verdnik je dejanje priznal in dogodek opisal. Čakal je na srnjaka. Nesreča pa je hotela, da se je ob istem času napotil na lov tudi Ivan Potočnik. Ko je Verdnik opazil, da se v grmovju nekaj premika, je mislil, da je prišel srnjak. V tej zmoti je dvignil puško in sprožil. Ivana Potočnika so prepegljali v bolnišnico v Slovenjem Gradcu.

—Smrtna nesreča v rudniku. V premogovniku Medvedci pri Majšperku se je pripetila huda nesreča. V premogovniku se je odtrgala velika glavina in zasula pet delavcev. Njihovim tovarišem se je posrečilo štiri rešiti, medtem ko petega niso mogli rešiti tako hitro, četudi je obupno klical na pomoč. Šele čez dolgo časa so prišli do nesrečnega Josipa Šušparka, starega 48 let, ki ga je zasulo na zelo neugodnem mestu. Toda preden so ga utegnili spraviti stran, se je že spet usula plast zemlje in zasula ubogega Šušparka. Vso noč so kopal. Ko so znova prišli do njega, je bil mrtev. Ranjki je bil dober tovariš in dober delavec.

MALI OGLASI

Zamenja se

Hiša za 2 družini, 5 sob spodaj, 5 zgorej, nič dolga, se zamenja za farmo 60 ali 70 akrov v Genevi ali Jeffersonu. Ako želite prodati ali zamenjati vašo hišo ali farmo, se obrnite do

Joseph Pikš

1176 E. 71st St.

EN-2628.

(174)

Odda se

stanovanje 6 sob, kopališče, furnez; garaža. Vprašajte na 6215 Carl Ave.

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 2 družini, 9 sob. Cena je samo \$3,100. Vprašajte na 1059 E. 69th St. (174)

Soba se odda

Odda se opremljena soba za enega ali dva fanta. Prost vhod. Vprašajte na 5805 Prosser Ave.

Čedna soba

se odda poštenemu fantu ali dekletu. Poizve se na 1205 E. 60th St. (174)

Delo dobi

Išče se ženska za hišna opravila. Ure od 8 zjutraj do 4 popoldne. Pokličite po telefonu Glenville 1926. (174)

Lepa prilika

Proda se rabljena oprema za beauty parlor. Jako poceni. Ni treba nobene gotovine takoj; na lahka odplačila. Pokličite Henderson 5631. (176)

Proda se

Naprodaj je tehnična znamke "Sanitare" nova, mleec za meso in stroj za klobase delati. Cena nizka. Vpraša se na 10713 Prince Ave. (173)

Pohištvo naprodaj

Proda se pohištvo za 3 sobe in sicer za parlor, kuhinjo in spalnico. Vprašajte na 15630 Holmes Ave. (174)

PIJTE!

CLOVER DAIRY
"APPROVED DAIRIES MILK"
1003 E. 64th St.
Telefon ENdicut 4228
Pokličite nas in pripeljali vam bomo na dom!

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!"

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev."

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva prihraniti."

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovci, ki oglašujejo v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

VENEC

Pritekla je Tordis s krzneno ponjavo. Previdno sta z Ragnfrido položili otroka nanjo, vendar je bilo videti, da trpi reizrekljive muke, čim se ga je katera le rahlo doteknila. Mati in Tordis sta jo odnesli v zimsko izbo.

Kristina je vsa bela in trda stala vrh skladovalnice, dečki so se je jokale oklepali. Vsi domači so privreli na dvorišče, ženske so jokale in jadikovale. Lavrans pa je velel, naj mu osedlajo Guldseina in še enega konja; ko pa je prišel Arne s konjema in se je hotel Lavrans zavijeti v sedlo, se je pri tisti priti zgrudil. Tedaj je ukazal Arnetu, naj skoči po svečenika, dočim je Halvdan odrinil proti jugu po vračarico, ki je živela ob zlivu reke s potokom.

Kristina je opazila, kako sivo bled je oče v lice in kako krvavi; njegova svetlo modra obleka je bila vsa pokrita z rdečimi rjavimi madeži. Iznenada je planil pokonci, iztrgal nekomu sekiro in stopil k biku, ki ga je še zmeraj držalo nekaj mož. Zasadi je živali sekiro med roge, da je klecnila na kolena, no pa je udarjal in udarjal, dokler nista brizgnili iz rane kri in mozgovina. Tedaj ga je pričel še dušiti kašelj in je vznok omahnil na tla. Trond in še en mož sta ga morala odnesti v hišo.

Kristina je mislila, da je oče mrtev; glasno je kriknila, stekla za njimi ter ga jela klicati iz dna duše.

V zimski izbi so Ulvhildu položili v roditeljsko posteljo; vse blazine so zmetali na tla, tako da je dete ležalo čisto ploskoma. Zdelo se je, da je ležal na mrtvaškem odru. Stokalo je glasno in neutešno, mati pa se je sklanjala čeznjo, jo tolažila in božala; vsa divja od gorja, ker ji ni mogla pomagati.

Na drugi postelji je ležal Lavrans, se dvignil in opotekel po sobi k ženi, da bi jo potolažil. Tedaj je planila kvišku in zavpila:

"Nikar, ne dotikaj se me, ne dotikaj se me! Jezus, Jezus, zasluzila bi, da me potolčeš do smrti, nikdar ne bo konca nesrečam, ki ti jih nakopavam!"

"Draga žena, saj nam tega vendar nisi ti nakopala," je dejal Lavrans in ji položil roko na ramo. Ob tem dotiku jo je streslo in svetlo sive oči so se ji zasvetile v mršavem, rjavkastem obrazu.

"Menda sem po njenem jaz"

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLÉTNIČE SMRTI
NAŠEGA NEPOZABNEGA
SOPROGA IN OČETA

Joseph Kaušek

ki je preminul 24. julija 1938

Spavaj mirno v jami tihi,
ljubi oče in soprogo,
večna luč ti naj sveti,
dokler nas ne združi Bog.

Zaljučni ostali:

KAROLINA, soproga
in otroci

Cleveland, O., 24. julija 1940.

"Ali spiš, Lavrans?"

"Ne," je odgovoril mož, "Ulvhildu poslušam. Žena, Bog bo že pomagal temu svojemu nedolžnemu jagnjetu — o tem ne smemo dvomiti. Vendar ure počasi tečejo, ko tako ležim in čakam —"

"Bog," je obupano rekla Ragnfrid, "Bog me črti zavoljo mojih grehov. Mojim otrokom se tam, kjer so, dobro godi, o tem si ne upam dvomiti, in zdaj je pač tudi Ulvhild že na vrsti — mene pa je zavrgel, kajti moje srce je kakšne gnezdo greha in nadloge —"

Tedaj je nekdo pritisnil na kljuko — vstopil je Sira Eirik, vzravnal svoje mogočno telo in pozdravil s svojim jasnim, globokim glasom: "Vsem, ki v tej hiši prebivajo, pomoz Bog!"

Svečenik je postavil zabojček z zdravili na stopnico pri postelji, stopil k ognjišču in si zlihlj tople vode na roke. Nato je iz vlekel iz nedrja križ, zamahnil z njim v vse štiri kote in zamrmral nekaj latinskega. Odprl je dimni zapah, da je svetloba zalila sobo, potem pa je stopil k postelji in pogledal Ulvhildo.

Kristina se je zbalala, da je ne bi opazil in zapodil ven — po navadi je le malokaj moglo uiti očem Sira Eirika. Vendar se ni ozrl okrog sebe. Svečenik je vzel iz skrinjice steklenko, kanil nekaj tekočine na kos mehke volne in ga položil Ulvhildi na ustnice in nos.

"Kmalu bo manj trpela," je dejal duhovnik. Pristopil je k Lavransu in si dal opravka z njim, medtem pa so mu morali pripovedovati, kako se je bila nesreča pripetila. Lavrans je imel zlomljeni dve rebri in ranjena pljuča; vendar je svečenik menil, da ni nobene nevarnosti.

"In Ulvhild?" je ves zaskrbljen vprašal oče.

"Povem ti, čim jo pregledam," je odgovoril svečenik, "vendar se moraš preseliti v goranjico, da bo več miru in prostora za tiste, ki jih bodo stregli." Položil si je Lavransovo laket čez ramo dvignil moža iz postelje in ga odnesel ven. Kristina bi bila najrajši odšla z očetom, pa se ni upala na dan.

Ko se je Sira Eirik vrnil, ni spregovoril z Ragnfrido nobene besede, temveč je z Ulvhilde, ki

je že manj ječala in ležala v nekakšni omotici, razstrigel obleko. Pazljivo je otroku pretipal telo in ude.

"Nič ne rečeš, Eirik. Ali je tako hudo otroku, da mu ne veš pomoči?" je zamolklo vprašala Ragnfrid.

Duhovnik je tiho odgovoril: "Kazno je, da je hrbet hudo prizadet. Prepustimo vse Bogu in svetemu Olafu, jaz tu ne morem bogve kaj storiti. Boljše ga sveta ne vem."

Mati je strastno rekla: "Tedad molimo! Dobro veš, da bova z Lavransom vse dala, kar zahtevaš; z ničemer ne bova štedila, samo to doseži pri Bogu, da Ulvhild ostane pri življenju."

"Bil bi po mojem čudež, ako bi ostala pri življenju in zadobila zdravje," je odgovoril svečenik.

"Saj imaš noč in dan čudeže v ustih; mar pri mojem otroku čudež ni mogoč?" je rekla kot poprej.

"Res je," je odvrnil svečenik, "čudeži se dogajajo, a vseh ljudi Bog neče uslišati, njegove skrite volje ne poznamo. Sploh pa, ali ne bo hujša nesreča, ako to lepo dekletce ostane sicer živo, pri tem pa bo betežno ali hromo?"

Ragnfrid je stresla z glavo in

prijateno kriknila:

"Toliko sem jih že izgubila, gospod, toda izgubiti še njo, mi je čez moč."

"Storil bom vse, kar morem," je odvrnil svečenik, "molil bom iz vse svoje moči. Ti pa, Ragnfrid, skušaj prenašati usodo, ki ti jo je Bog naložil."

Mati je tiho ječala:

"Nobenem mojih otrok mi ni bil toliko pri srcu kot tale malčica — če bom še to izgubila, mislim, da mi počasi srce."

"Bog ti daj svojo pomoč, Ragnfrid Ivarjeva," je rekel Sira Eirik in zmajal z glavo. "Pri vsej molitvi, pri vsem postu ti je le za to, da uveljaviš pri Bogu svojo voljo. Čemu bi se čudila, da je malo zaleglo?"

Ragnfrid je uporno pogledala svečenika in rekla:

"Poslala sem po gospo Aashildo."

"Ti, seveda, jo poznaš, jaz pa ne," je dejal duhovnik.

"Brez Ulvhilde ne morem živeti," je rekla Ragnfrid kot poprej. "Če mi Bog noče pomagati, si poiščem sveta pri gospe Aashildi ali pa se zapišem hudiču, ako mi je voljan priti na pomoč."

Zdelo se je, da ji bo svečenik odvrnil z ostrbo besedo, a se je premagal. Sklonil se je in zopet

Mrs. Ruth Hanna McCormick Sims, ki je bila kampanjska voditeljica za Thomas E. Dewey, se je mudila v Colorado Springs in je ob tej priliki obljubila popolno podporo v kampanji republikanskega predsedniškega kandidata Wendell L. Willkie-ja.

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

POZOR - - - POZOR

KADAR želite poslati denar v Jugoslavijo in Italijo

vsaka pošiljatev je garantirana;

KADAR rabite krstni ali rojstni list iz starega kraja

KADAR-koli rabite informacije glede vašega denarja

ali imetja v starem kraju;

KADAR potrebujete notarske listine ali notarski

podpis;

KADAR želite napraviti prošnjo za prvi ali drugi

državlanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Ave. v. Slov. Nar. Dom.

Zaupanje

MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAU PANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU STEM.
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini

najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Priidite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 06

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena
in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6113 St. Clair Ave.

Cleveland, O.